

Wpisany przez Administrator

czwartek, 11 stycznia 2018 15:22 - Poprawiony niedziela, 14 stycznia 2018 00:02

7. maja 1992: Uroczyste podpisanie dokumentu potwierdzającego Partnerstwo miast Rzeszów – Bielefeld

Dr. Jochen Rath, Archiwum Miejskie i Historyczna Biblioteka Miasta Bielefeld

Oficjalnie od 7 maja 1992 celebują obydwa miasta, Rzeszów i Bielefeld swoje partnerstwo. Co na początku miało być tylko „Wymianą słów” z nadzieją na więcej- zgodnie z wypowiedzią ówczesnego prezydenta miasta Rzeszowa pana Mieczysława Janowskiego, rozwinęło się do bogatej współpracy w wielu różnorodnych dziedzinach. Kilka dni po trzociomajowym Świątku Konstytucji Polskiej potwierdzili szefowie miast Rzeszowa i Bielefeld prezydent Janowski i burmistrz Eberhard David zawarcie partnerstwa miast poprzez podpisanie dokumentu partnerstwa i jednocześnie zawarli porozumienie o partnerstwie i współpracy dziedzinie gospodarki, sztuki, kultury, nauki i kształcenia, jak też gospodarki komunalnej czy ochrony środowiska.

Burmistrz Dawid podkreślił że okres „narzeczeństwa” oba miasta mają już za sobą, od teraz podjęte postanowienia należy tylko wcielać w życie.

Wpisany przez Administrator

czwartek, 11 stycznia 2018 15:22 - Poprawiony niedziela, 14 stycznia 2018 00:02

Położony w południowo- wschodniej około 80 kilometrów od granicy z Ukrainą Rzeszów jest stolicą województwa podkarpackiego. W 1992 roku liczył on 153000 mieszkańców, zaś w 2016 roku już 187000 mieszkańców. Trzy szkoły wyższe a także Rzeszowska Filharmonia są wizytówką kultury miasta, zaś w kwestii gospodarczej dominującymi gałęziami przemysłu jest na pewno przemysł lekki, produkcja lodówek i przemysł spożywczy. Poza tym istotną rolę w gospodarce miasta odgrywają Państwowe Zakłady Lotnicze, które początek swojej działalności datują w latach 30stych dwudziestego wieku. Ich założenie w słabo uprzemysłowionej części Polski spowodowało że okolice Rzeszowa zyskały sławę

„Aviation Valley“, szóstej co do wielkości „Doliny Lotniczej” w świecie.

Początków partnerstwa miast Bielefeld i Rzeszowa należy szukać we wczesnych latach 90 tych. Podwaliny tych przyjacielskich relacji zawdzięczają obydwie miasta towarzystwom przyjaźni polsko- niemieckiej, DPG w Bielefeld i PDG w Rzeszowie. Towarzystwo to liczyło wówczas w Rzeszowie około 200 członków. Impuls do wprowadzenia w życie polityczne tych dobrych relacji obu towarzystw wyszedł w 1990 roku od DPG w Bielefeld. Towarzystwo to już od roku 1974 próbowało nawiązać partnerskie stosunki z którymś z miast polskich, ale sytuacja polityczna bardzo to utrudniała. Dopiero przemiany systemowe w krajach komunistycznych umożliwiły podjęcie tego tematu. Początkowo miastem partnerskim dla Bielefeld miał być Lublin. Ten plan jednak upadł i w końcu marca 1990 roku przewodniczący J. Wolfgang H. Ridder zaproponował burmistrzowi Davidowi bardzo konkretne partnerstwo z Rzeszowem odwołując się przy tym do kontaktów łączących uczelnie w obu miastach.

Potem jak w kwietniu 1990 SPD podchwyciła projekt DPG przedstawiony burmistrzowi zebrano się w tej kwestii wiele gremiów politycznych i jeszcze zanim burmistrz Dawid zwrócił się z propozycją partnerstwa i zaproszeniem do Bielefeld do ówczesnego prezydenta Rzeszowa, dra

Wpisany przez Administrator

czwartek, 11 stycznia 2018 15:22 - Poprawiony niedziela, 14 stycznia 2018 00:02

Mieczysława Janowskiego.

19 tego czerwca 1991 dwudziestoosobowa delegacja z burmistrzem Davidem na czele wyruszyła do Rzeszowa aby opracować podwaliny dwustronnego partnerstwa. Po owocnej wizycie opisywała gazeta Neue Westfälische w dniu 25 czerwca 1991 wrażenia delegacji bielefeldzkiej po pobycie w Rzeszowie pod tytułem „ Czarująca starówka za ścianą betonu” i relacjonowała rozpoczęte w 1989 roku przemiany i przełomy w polskiej polityce, związane z działalnością Solidarności a także strukturę miasta, osiedla z betonu wykonane w stylu architektury socjalistycznej i pięknej starówki otoczonej zabytkowymi kamieniczkami, będącymi perełkami architektury 17 tego stulecia. Urzekające są też

podziemia rzeszowskie, które przypominają czasy, kiedy prowadziły tędy ważne szlaki handlowe między środkową a wschodnią Europą.

W październiku 1991 roku nastąpiła rewizyta delegacji rzeszowskiej w Bielefeld. Na posiedzeniu Rady Miasta Bielefeld w dniu 17 go października 1991 roku burmistrz miasta Bielefeld David i prezydent miasta Rzeszowa Janowski utworzyli szczegółową umowę o partnerstwie obu miast zarówno w języku polskim jak i w niemieckim, które następnie między sobą uroczyście wymienili. Uroczysta ratyfikacja tej umowy miała nastąpić później w Rzeszowie.

Mając świadomości trudnej historii obu naszych krajów i narodów, jak również pamiętając o zaistniałych w historii wydarzeniach, postanowiono że istotą wzajemnego partnerstwa powinna być możliwość częstych wizyt i rewizyt zwykłych obywateli obu miast. Za najważniejszy punkt jednak uznano wymianę młodzieży szkolnej i akademickiej. W styczniu 1992 r. utworzono w Bielefeld komisję " Przyjaźń Miast Rzeszów / Bielefeld" z pastorem IR Klaus Ilmer-Kefalides jako przewodniczącym.

Miała to być integralna część partnerstwa miast, zajmująca się przede wszystkim umacnianiu wzajemnych relacji, wyszukiwanie docelowych grup, stowarzyszeń, organizacji, chórów i innych w celu organizowania między nimi obustronnej wymiany i stopniowe zbliżanie się do siebie w wielu sferach życia.

Uroczyste podpisanie umowy o partnerstwie odbyło się ostatecznie 7 go maja 1992 roku w

Wpisany przez Administrator

czwartek, 11 stycznia 2018 15:22 - Poprawiony niedziela, 14 stycznia 2018 00:02

ratuszu w Rzeszowie. Bezpośrednio po zakończeniu uroczystości delegacje odsłoniły w przedsionku rzeszowskiego ratusza kamienny herb miasta Bielefeld. Oryginalny dwujęzyczny dokument znajduje się w znamienitym miejscu w ratuszu w Bielefeld wraz z innymi umowami partnerskimi. Początkowo umowa przewidywała trzyletnie partnerstwo. Obecnie powstało z tego najbardziej żywotne i najobszerniejsze partnerstwo miasta Bielefeld w wielu różnorodnych dziedzinach i sferach życia. Każdego roku mają miejsce podróże służbowe i wizyty, podczas których omawiane są najważniejsze problemy społeczne jak budownictwo mieszkaniowe, szkolnictwo, ochrona środowiska i inne.

Od 1992 roku organizuje miasto Bielefeld wyjazdy młodzieży do partnerskiego miasta Rzeszowa we współpracy z II LO w Rzeszowie. Niecałe dwa miesiące po podpisaniu umowy partnerskiej wyjechała młodzież z Rzeszowa do Bielefeld, gdzie mieszkała u rodzin niemieckich i miała możliwość zapoznać się z dniem codziennym tzw. zwykłych ludzi w tym kraju. Rewizyta niemieckiej młodzieży w Rzeszowie odbyła się na podobnych zasadach. Gościnność została odwzajemniona, uczestnicy tych wyjazdów wracali do domu zadowoleni i pełni niezapomnianych wrażeń. Nawiązało się też wiele rzeczywistych przyjaźni, które przetrwały do dziś.

Zaledwie kilka tygodni później grał w Rzeszowie zespół piłki nożnej z Bielefeld na międzynarodowym turnieju, a następnie Bielefeld odwiedził zespół tańca ludowego Resovia Saltans. W tym samym roku miały miejsce też wystawy i koncerty gościnne w obu miastach partnerskich. Równoległe do wymiany kulturowej rozwijała się też współpraca między uczeniami. Wyższa Szkoła z Bielefeld podpisała z Rzeszowską Politechniką umowę o wymianie partnerskiej studentów, pracowników uczelni a także o wspólnej realizacji projektów naukowych, organizowaniu wspólnych seminariów i warsztatów.

Ponieważ wspólna historia Polski i Niemiec jest bardzo trudnym i delikatnym tematem, nie dało się go również uniknąć w realizowaniu partnerstwa naszych obu miast. Dokumenty przedstawiające te tragiczne wydarzenia są przechowywane i

udostępniane w archiwum w Bielefeld. Będąc świadomym tego ich historia jest naszym wspólnym dziedzictwem i nie powinno się jej zapominać, powstał w roku 2012 projekt dotyczący tego drażliwego tematu. Szkoła Helmholtz – Gymnasium z Bielefeld i Zespół Szkół Ekonomicznych z Rzeszowa przedstawiły końcem roku 2012 we współpracy z archiwami z Rzeszowa i z Bielefeld dwujęzyczną wystawę „Cztery tygodnie września- społeczeństwa Rzeszowa i Bielefeld w 1939 roku” równoległe w obydwu miastach. Młodzież obydwu szkół sama dokonywała wyboru zdjęć na wystawę prowadząc wspólne badania i poszukiwania w archiwach miasta Bielefeld i Rzeszowa. Przypadkowo odnalezione w archiwum w Bielefeld

Wpisany przez Administrator

czwartek, 11 stycznia 2018 15:22 - Poprawiony niedziela, 14 stycznia 2018 00:02

zdjęcia przedstawiały przejmujące obrazy w Rzeszowa 1940/ 1941.

W tym czasie Rzeszów liczący wówczas około 42000 mieszkańców był okupowany przez regiment wermachtu z Bielefeld/ Ravensberg pułku piechoty w liczbie 648 żołnierzy. Wilhelm Kurzhahn (1895- 1968) należał do dowództwa tego oddziału. Wcześniej pełnił on kierowniczą rolę w Izbie Rzemieślniczej. Utworzył on album na temat swoich doświadczeń wojennych. W Rzeszowie sfotografował on między innymi pogrzeb żydowski jako jeden z ostatnich obrazów oddających kulturę żydowską w Rzeszowie do roku 1945. Odtworzył on też koszarowe apele, wymarsze, parady,

kapelę wojskową („Klingling, bumbum und tschingdada“), koszary dla sierot i ratusz rzeszowski z zawieszoną sfastyką.

Wiele wiodących szkół w Bielefeld podjęło współpracę ze szkołami w Rzeszowie i zaczęło realizować różne wspólne programy wymiany młodzieży w oparciu o różne projekty Unii Europejskiej i inne. Przykładem takiego partnerstwa jest Zespół Szkół Ekonomicznych w Rzeszowie i Rudolfs- Rempel- Berufskolleg Bielefeld, które od Roku 2013 regularnie realizują projekty wymiany młodzieży odbywającej praktyki zawodowe. Na uniwersytecie i wyższej szkole w Bielefeld studiuje wielu młodych ludzi z Rzeszowa, którzy odbywają tu również swoje praktyki zawodowe. Filharmonicy z Bielefeld jak również chór dziecięcy z tego miasta z sukcesem koncertowali w ostatnich latach w Rzeszowie. Artyści z Rzeszowa wystawiali swoje prace w ratuszu w Bielefeld, zaś artyści z Bielefeld w ratuszu rzeszowskim. Współpracują ze sobą też szkoły artystyczne obydwu miast, organizując wspólne koncerty i wystawy.

Tłumaczenie Marta Turzańska

[Wersja oryginalna](#)

Źródła:

□ Archiwum Bielefeld, Bestand 102,1/Oberbürgermeister, Nr. 1585: Partnerstwo miast, Rzeszów/ Polska 1992/93

□ Archiwum Bielefeld, Bestand 102,1/Oberbürgermeister, Nr. 1586: Partnerstwo miast, Rzeszów/ Polska , 1991

□ Archiwum Bielefeld, Bestand 103,5/Presse- und Verkehrsamt, Nr. 441: Partnerstwo miast, z Rzeszowem, 1991

□ Archiwum Bielefeld, Bestand 103,5/Presse- und Verkehrsamt, Nr. 445: Partnerstwo miast, z Rzeszowem, 1992-1995

□ Archiwum Bielefeld, Bestand 103,5/Presse- und Verkehrsamt, Nr. 450: Partnerstwo miast, z Rzeszowem, 1992

□ Archiwum Bielefeld, Bestand 103,5/Presse- und Verkehrsamt, Nr. 451: Partnerstwo miast, z Rzeszowem, 1992

□ Archiwum Bielefeld, Bestand 103,5/Presse- und Verkehrsamt, Nr. 465: Partnerstwo miast, z Rzeszowem, 1990-1993

□ Archiwum Bielefeld, Bestand 103,5/Presse- und Verkehrsamt, Nr. 467: Partnerstwo miast, z

7. maja 1992: Uroczyste podpisanie dokumentu potwierdzającego Partnerstwo miast Rzeszów – Bielefeld

Wpisany przez Administrator

czwartek, 11 stycznia 2018 15:22 - Poprawiony niedziela, 14 stycznia 2018 00:02

Rzeszowem, 1992-1993

□ Archiwum Bielefeld, Bestand 103,5/Presse- und Verkehrsamt, Nr. 479: Partnerstwo miast, z Rzeszowem, 1990-1991

□ Archiwum Bielefeld, Bestand 103,5/Presse- und Verkehrsamt, Nr. 502: Partnerstwo miast, z Rzeszowem, 1991

□ Archiwum Bielefeld, Bestand 400,4/Nr. 77: Album fotograficzny kapitana Wilhelma Kurzhahna (1895-1968), 1939-1943

□ Stadtarchiv Bielefeld, Bestand 400,10/Zeitgeschichtliche Sammlung, Nr. 5391: Partnerstwo miast, z Bielefeld, 1992-2011

Literatura:

Wpisany przez Administrator

czwartek, 11 stycznia 2018 15:22 - Poprawiony niedziela, 14 stycznia 2018 00:02

□ Rath, Jochen (Red.), Vier Wochen im September – Die Stadtgesellschaften Rzeszów und Bielefeld 1939 – Cztery tygodnie września – Społeczeństwa miast Rzeszowa i Bielefeldu 1939 (Bielefelder Beiträge zur Stadt und Regional-geschichte, Bd. 23), Bielefeld 2012

□ Stadt Bielefeld, Pressestelle/Städtepartnerschaften (Hg.), Bielefeld: Miasta partnerskie: Rochdale, Enniskillen, Concarneau, Nahariya, Nowgorod, Rzeszów, Esteli, Bielefeld 1998

Pierwsza publikacja : 1.5.2017

Wskazówka do cytatów :

Rath, Jochen, 7. Mai 1992: Uroczyste podpisanie dokumentu potwierdzającego partnerstwo Rzeszów – Bielefeld, Archiwum Miejskie i Biblioteka Historyczna Bielefeld, <http://www.stadtarchiv-bielefeld.de/HRK/01052017>, Bielefeld 2017